

Tusinde Rd., der i flere Aar ville indvindes. og jeg antager ikke, at det skulde være kommet saa vidt, eller at der skulde i og for sig være noget saa stort at vente deraf, at man af den Grund skulde gaa ind paa at fremkalde ikke blot for Skolevæsenet, men tillige for en By som Randers et saadant Resultat, som vilde være meget nedslaaende for den. Noget lignende maa jeg gjøre gjældende med Hensyn til Nedlæggelsen af de fire Klasser. Forsaavidt man ser Sagen fra et økonomisk Standpunkt, er jeg overbevist om, at man her vil gjøre en lignende Erfaring og det i høi Grad. Der er et Sted i Betænkningen, hvor det bemærkes — jeg tror endog af Mindretallet — at det har vist sig, at i de nederste Klasser er Tilgangen efterhaanden bleven ringere og ringere; men dette er saa langtfra Tilfældet, at Tilgangen netop i Løbet af de sidste fem Aar ved Skolerne i det Hele er voret med ikke mindre end et Hundrede Procent, og det er altsaa saa langtfra, at der er Afgang, at der tværtimod er en Tilgang, der virker saavel paa den nederste som paa den næstnederste Klasse. Man vil derfor vistnok i høi Grad tage fejl, dersom man ikke forudsier, at man ved at fjerne fire Klasser bort let vil komme til at faa i de tilbagestaaende fire etaarige Klasser et forholdsvis saa ringe Antal Elever, at den Lærerbetjening, der maa have dertil, og som efter dette Lovforslag maa antages at blive dyrere, vil blive endnu mere kostbar. Jeg tror derfor ganske sikkert ikke, at det er dette, der skulde være det Afgjørende i saa Henseende. Det forekommer mig indlysende, hvad der hidtil ogsaa har fundet Auerkjendelse hos Alle, som jeg har henvendt mig til, og det ikke blot hos Skolemænd, at det har en noget anden Betydning, om man gennem et ikke ringe Antal Aar kommer til en fortsat Udvikling, der er lagt efter en vis bestemt Plan, eller for at oplyse det med et Exempel, at der er ikke ringe Forskel imellem, om man optages f. Ex. efter en Prøve i at kunne noget Vist, som har været foreskrevet, i Latin, og kommer til at gjenneegaa Latin i to etaarige Klasser, eller man i den samme Skole efter en bestemt Plan lærer Latin i de fire

nederste Klasser. Det er vel muligt, at den ærede Didsfører har Ret i, at en Enkelt, der kommer fra en anden Skole eller fra privat Undervisning, kan være saaledes begavet, at naar han i en modnere Alder træder frem, bliver han den Første; men af et saadant enkelt Exempel lader der sig Intet bevise som almindelig Regel. Dette synes mig at være en vægtig Grund til ikke paa denne Maade at ville bestemme de lærde Skoler. Et sexaarigt Kursus gennem de lærde Skoler, naar de forskjellige Fag skulde læres, paa en passende Maade, er vistnok ikke for meget. Om det, naar den nederste og den næstnederste Klasse skulde falde bort, udtryffeligt bestemmes, at det skal ske strax, eller om det, som det er forudsat, skulde overlades til Ministeriet at bevare dem, hvor der viste sig Trang dertil, og Duffe derom fremsattes fra Forældrenes Side, er et mindre Spørgsmaal; men det Sidste synes dog at være det Naturligste, og i økonomisk Henseende kan jeg ikke ret forstaa, hvorfor man absolut, hvor der er saadanne Duffer og en Tilstrømning til de to nederste Klasser, som i materiel Henseende var til Fordel for Skolen, skulde fasholde, at Nedlæggelsen skulde finde Sted. — Jeg skal nu springe det Meste af det Andet over; der skal være en Ende paa Alt, og Meget lod sig her udførlig diskutere; men saa længe vi ere paa det almindelige Standpunkt, hvorpaa Sagen nu befinder sig, har det ikke ret nogen Interesse. Der er imidlertid dog et Par Punkter, hvorom jeg blot maa sige et Par Ord. Den hele Dypregning af de forskjellige Fag i de forskjellige Klasser, det opgivne Maal til Afgang- og Afgangsexamen vil jeg aldeles ikke indlade mig paa; der kunde være forskjellige Bemærkninger at gjøre derom, men de ville være fuldkommen spildte, thi det vilde se ud, som om jeg var enig i det Dørlige, og det kan jeg paa ingen Maade være; det maatte, tror jeg, gjenneegaa en ganske anden Prøvelse, inden man overhovedet kunde erklære sig enig deri. — Med Hensyn til den saakaldte Studentexamen har jeg talt saa udførligt ved første Behandling, at jeg ikke skal komme videre tilbage derpaa. Jeg har allerede dengang